

OBRRTNI VESTNIK

STROKOVNI LIST ZA POSPEŠEVANJE OBRTI IN ZAŠČITO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE

»OBRTNI VESTNIK«, SPLOŠNO VELJAVNO IN NEODVISNO GLASILO OBRTNIŠTVA DRAVSKE BANOVINE, IZHAJA 1. IN 15. V MESECU — STANE CELOLETNO DIN 40.—, POLLETNO DIN 20.—, POSAMEZNA STEV. DIN 2.—. ZAKLJUČEK REDAKCIJE 10. IN 25. V MESECU — NEFRANKIRANI DOPISI SE NE SPREJEMAJO — ROKOPISI SE NE VRAČAJO — PONATISI DOVOLJENI Z NAVEDBO VIRA

»OBRTNI VESTNIK« PRINAŠA OBJAVE, RAZGLASE IN VESTI VSEH OBRTNIH ORGANIZACIJ IN UPRAVNIH OBLASTI KRALJEVINE JUGOSLAVIJE TER NAJVAŽNEJŠE VESTI IZ INOZEMSKEGA OBRTNIŠKEGA SVETA

UREDNIŠTVO IN UPRAVA: LJUBLJANA, BEETHOVNOVA 10

XX. LETNIK.

V LJUBLJANI, DNE 15. FEBRUARJA 1937.

ŠTEV. 4.

Pred volitvami v okrožne odbore obrtniških združenj

Dne 8. junija 1932 je sklenil Obrtni odsek zbornice za TOI, da se na podlagi § 392 odst. 2. v zvezi s § 364 obrtnega zakona ustanove okrožni odbori in sicer v Ljubljani, Mariboru, Celju in Novem mestu. Obenem je zbornica imenovala predsednike, odbornike in njihove namestnike, to pa radi tega, da ne bi trpelo delo. Zbornica je imenovala pripravljalne okrožne odbore, ki so prejeli nalogo izvesti organizacijo in vse priprave ter osnutek začasnih pravil, ki naj jih predlože zbornici v odobritev ter obenem vršečasno najvažnejše in neodložljive funkcije rednih odborov. Da je bil namen okrožnih odborov že v početku dosežen, pričajo uspehi njihovega poslovanja. Združenja so od odborov prejela redno dragocene nasvete in pravočasna obvestila o vseh najvažnejših zadevah. Skrbno so vodila evidenco o položaju obrtništva v dotičnem okraju.

V dobi od ustanovnega običnega zbora širše uprave so Okrožni odbori vršili brezhibno svoje delo v korist obrtnega stanu. Oni tovariši, ki so bili sodelavci, vedo in poznajo delo in naloge, ki so jih vršili okrožni odbori kakor tudi njihove uspehe. Ravno radi tega so se v poslednji dobi, ko so bili vidni organizacijski uspehi okrožnih odborov, pričeli tem intenzivnejše posvečati delu in sodelovanju v odborih.

Pojavili so se tudi odpori proti okrožnim odborom, ki so pa imeli svoj izvor v visokih dajatvah za redno vzdrževanje te osrednje organizacije, vendar jim je obrtništvo zaupalo, ker je poznalo svoja zastopstva, cenilo je njihovo delo, v zavesti, da z mirno vestjo lahko pričakuje uspehov, če bo le količkaj razumevanja pri merodajnih faktorjih.

Bivše uprave okrožnih odborov, pa se niso omejele zgolj na posamezna vprašanja lokalnega pomena, temveč so s svojo inicijativo izgotovile obsežen delovni načrt, med ostalim izvedbo novih volitev širših uprav. Vse to je bilo prekinjeno z razpustom uprav in prevzemom poslovanja s strani tajnikov.

Morda je bil ta postopek na mestu, vendar ne moremo mimo dejstva, da so Združenja, ki so to svojo osrednjo organizacijo vzdrževala in doprinesla marsikatero finančno žrtev, bila s tem potisnjena ob stran za daljšo dobo, ostala jim je edina dolžnost plačevanja. To stanje se je zavleklo do nedavno, ko so bili postavljeni komisariji, z malimi izjemami iz vrst obrtništva, ki je principijelno nasprotovala ustanovitvi okrožnih odborov. Ne poznavajoč organizacijo te institucije je tudi njihov delokrog zelo omejen, radi česar je obrtništvo zopet za daljšo dobo prikrajšano za to, kar je pri okrožnih odborih ostalo še koristnega zanj.

Bližajo se volitve uprav okrožnih odborov. Poleg zborničnih volitev je gotovo to najvažnejši dogodek v življenju naših obrtnih organizacij, zato je važno, da smo tudi za ta slučaj v polnem obsegu pripravljeni. Tovariši, ki so si pridobili izkušenj v obrtniškem pokretu, vedo, da ne kaže stati ob taki priliki križem rok, zlasti še v najbližji dobi, ko bo treba naše matične organizacije prilagoditi potrebam, razmeram in zahtevam našega obrtništva. V upravi odborov morajo dobiti mesto naši najzanesljivejši, najodločnejši borci in

Dopisujte v »Obrtni Vestnik«

Uredba o izpremembah in dopolnitvah spiska rokodelskih obrtov

V lanski 15. številki je »Obrtni Vestnik« priobčel seznam rokodelskih obrtov po § 23. ob. z. s popravki in dostavki »Uredbe o izpremembah in dopolnitvah spiska rokodelskih obrtov«. V opombi je bilo že tedaj omenjeno, da so izpremembe odnosno dopolnitve spiska rokodelskih obrtov v tem,

A. da so nekateri obrti s to uredbo šele postali rokodelski obrti (in s tem vezani na strokovno usposobljenost);

B. da so nekateri obrti, ki so dotlej pripadali delokrogu kaknega drugega rokodelskega obrta, šele s to uredbo posebej navedeni kot rokodelski obrti z lastnim nazivom;

C. da je bil nekaterim obrtom s to uredbo izpremenjen naziv;

Č. da so nekateri obrti, ki so že bili rokodelski, navedeni pod posebno točko, ker so bili s to uredbo izločeni iz dotične točke § 23., odstavek 1. ob. z., kjer so bili dozdaj naštet;

D. da je en obrt, uvrščen v seznam rokodelskih obrtov, kjer se dozdaj ni nahajal, bil pa že vezan na usposobljenost (graditelj).

Docela novi rokodelski obrti po tej uredbi so torej:

1. točka 22. elektromehaniki;
2. točka 27. a. stariji rešetarji;
3. točka 28. a. izdelovalci čolnov in manjših plovilnih objektov iz lesa, ladijski tesarji;
4. točka 35. a. izdelovalci tovornih sedel;
5. točka 46. a. izdelovalci pletenega blaga iz preje;
6. točka 53. a. izdelovalci steznikov (životnikov) in pasov;
7. točka 56. a. kožuharji (vaški krznarji);

Obrtne pravice Jugoslovenov, sedanjih italijanskih državljanov

Z uveljavljenjem novega obrtnega zakona ki se glede usposobljenosti dokazil za rokodelske obrte od prej veljavnega avstrijskega obrtnega reda loč, v tem, da morajo sedaj rokodelci opraviti tudi mojstrski izpit preden prijavijo izvajanje svojega obrta, so nastali dvomi, kako je z obrtnimi pravicami onih Slovencev, sedanjih italijanskih državljanov, ki se doslej v Jugoslavijo in hočejo tu prijavitelj izvrševanje obrta. V tem pogledu je kr. banška uprava v Ljubljani izdala naslednje tolmachenje.

Za pridobljeno pravico v smislu paragr. 451 obrtnega zakona se morejo vključevati

zagovorniki obrtniških pravic. Okrožni odbori ne smejo biti šola in preizkuševališče. Kar so obrtniki ustvarili in kar obrtniki s težavo vzdržujejo, mora biti tudi v njihov ponos in korist. V tej za obrtniški stan važni ustanovi so poklicani, da delujejo izkušeni obrtniški delavci, ki so že prekaljeni v borbi za obrtništvo in so vzor stanovskega ponosa in samozavesti. Predstavniki naše obrti v tej matični organizaciji morajo dobro poznati gospodarski položaj obrtništva ter težave svojega stanovskega tovariša v najbolj oddaljenem kotu naše ožje domovine.

Poleg vseh okoliščin, ki smo jih navedli, je vendarle najvažnejša nepristranost in širokogrudnost. Kdor je poznal sestav okrožnih odborov od imenovanja pa do razpusta, bo moral priznati, da so bili nepristranski ter so radi tega tudi tako uspešno in sporazumno delovali. Vsi, ki gradimo svoje organizacije, iskreno želimo, da bi bilo tudi v bodoče isto. Vse bo lažje prestano, tudi sedanja gospodarska kriza, ki najbolj

8. točka 78. fotografi, ki delajo v obliki samostojnega obrta za znanstvene, zdravniške in novinske namene in za filmska podjetja.

Člen 3. te uredbe je za nove rokodelske obrte predpisal sledeče izjemne ugodnosti:

1. Učna doba in pomočniška zaposlitev. Osebam, ki so bile zaposlene v obrtih, šele s to uredbo uvrščenih v spisek rokodelskih obrtov, se šteje do dveh let prebiti čas v učno dobo, čas pa, prebit čez dve leti, v čas zaposlitve kot pomočnik.

2. Pomočniški izpit. Osebe, ki so delale v teh, sedaj novih rokodelskih obrtih, so oproščene opravljanja pomočniškega izpita in imajo pravico opravljati mojstrski izpit, ko prebijejo na delu najmanj pet let.

3. Prijava izvrševanja novih rokodelskih obrtov. Osebe, ki so delale v teh, sedaj novih rokodelskih obrtih, do dne uveljavitve te uredbe (dne 30. aprila 1936) pet ali več let, imajo pravico opravljati obrt brez mojstrskega izpita, če prijavi to obrt v letu dni od dne uveljavitve te uredbe (to je do 30. aprila 1937).

Ta ugodnost prijave novega rokodelskega obrta brez mojstrskega izpita se je v zadnjem času mnogokje napačno tolmačila v tem smislu, da imajo tudi drugi rokodelske obrti po tej uredbi to izredno ugodnost. Iz besedila člena 3., odstavek 3. uredbe pa nedvomno sledi, da se nanaša ta izredna ugodnost samo na tiste osebe, ki so delale pet ali več let do dne uveljavitve te uredbe v obrtu, uvrščenem s to uredbo v seznam rokodelskih obrtov po § 23. ob. z. Mizarski, kovaški, mehanični in drugi stari rokodelski obrti pa so bili že davno pred to uredbo rokodelski obrti in zato zanje ta ugodnost ne more veljati, kar je potrebno izrečno poudariti.

ti samo one stranke, ki so pridobile pravico za samostojno izvrševanje obrta na kateremkoli jugoslovenskem in le-temu predhodnem pravnom področju. Med poslednja pravna področja je šteti tudi bivše avstrijsko. Le-to je veljalo na italijanskem zasednem ozemlju do izenačene italijanske zakonodaje (menda leta 1924.) Dotlej tam pridobljeni obrtni listi upravičujejo povsem enako kakor obrtništvo n. pr. nastanjenega na jugoslovenskem ozemlju Slovenije, torej tudi do prenosa obrta brez mojstrskega izpita (par. 451 o. z.). Po tistem času in na

(Nadaljevanje na 2. strani).

ogroža obstoj naših organizacij, ako bomo znali pri bližnjih volitvah to tezo zagovarjati. V tem pogledu naj nas vodi iskrena stanovska zavest, da nam je mogoče edini izhod v kompaktni z ideali povezani obrtniški organizaciji.

Sedaj se vrše občni zbori obrtniških združenj, na katerih se volijo delegati v okrožne odbore. Edino oni delegati so vredni, da zastopajo svoje združenje, ki niso nikdar dopuščali osebnih preprirov v svojih vrstah, ovirali dela in vnašali politike v obrtne organizacije.

Na vse zavedne stanovske tovariše ni treba še posebej apelirati, da izberejo za delegate samo take obrtnike. Prepustimo politiko onim, ki so že po naravi nestrpni, ko gre za naše življenjske interese, mora biti naša odločitev mirna in samozavestna. Le ljudje kremenitega in treznega značaja bodo znali vestno in budno čuvati tudi obrtniške interese.

Prav je, da smo vedno pripravljeni, kajti čas nas ne sme prehiteti in nas najti nepripravljene. I. F.

Najnovejši gospodarski in stanovski vestnik

× Iz ekspozicije ministra za gozdove in rudnike je razvidno, da je v naši državi 3236 žag s 68.670 k. s., katerih letna kapaciteta je 6.685.569 kub. metrov.

× Minister Jankovič je izjavil, da se rudnik v Velenju nerentabilen ter, da se bo izkoristil v električniskih svrhe.

× Ljubljanska elektrarna je zadnje leto porabila za 7,5% več toka kot l. 1935. Dolej je bil največji konsument cestna železnica, sedaj ko je elektrificiran mestni vodovod bo največji del odpadel nanj. Država in banovina sta imeli od trošarine na uporabo elektrike 2.400.000 Din dohodkov. — Električni tok je najboljši pomočnik malim obratom in gospodinjstvom. Večja poraba toka pomeni tudi napredek dotičnega kraja. Zato so velika ovira, da se električni tok ne more tako uvesti kot bi se moral visoke trošarine in nesorazmerno visoke cene.

× Radi varstva avstrijskih obrtniških izdelkov in modnih osnutkov so si obrtniki in izdelovalci modnih artiklov ustanovili društvo »Zveza za varstvo modelov«. V tej zvezi so bili najprej včlanjeni samo krojni pristopili so sedaj tudi ostali obrtniki oblačilnih strok.

× Ker imajo naši naročniki opraviti pogosto z manipulacijo pri ček. položnicah, navajamo sledeče pojasnilo min. pošte in tel.: Na čelu drugega dela čekovnih položnic (sporočila) se smejo napisati kratke beležke knjiženja, kakor številka računa, pod katero se stranka vodi po knjigah, list knjige, začetni črki imetnika računa, številko knjižnih izvodov in za kateri mesec. Na hrbtu položnic sme imeti ček. račun napraviti na tem mestu svoje pripombe. To velja za pošiljkatve položnic v obliki čekov.

× Izšel je pravilnik o umetnih vžgalnikih, s katerim se uvede za vse vrste vžgalnikov enotna monopolska taksa 100 Din letno.

× Projekt novega državnega budžeta je v obravnavi pred finančnim odborom Narodne skupščine. Do 1. aprila ko ima stopiti nov proračun v zakonsko polnomočje, je potrjen še prej dolgi administrativni pot. Z ozirom na važnost vprašanja za nas pri tej proceduri ne smemo biti samo opazovalci, kajti od pravičnega razumevanja gospodarskih potreb malega producenta je odvisno tudi njegovo upoštevanje v državnem budžetu in s tem njegova usoda, to se pravi usoda našega obrtništva. Obrtništvo je prvi najmočnejši delovni s'oj v državi. Tako trgovina, kot industrija izhajata šele neposredno iz obrti.

× Finančni minister je dal navodila glede določanja občinske trošarine in taksa. Previsoke občinske trošarine škodijo razvoju gospodarstva in proizvodnji, širijo brezposelnost ter uničujejo vplivajo na življenjski standard malega človeka. Navodila določajo predvsem tri skupine agrarnih produktov, katere naj se delijo na višino trošarine.

× Proračun Zbornice za TOI v Ljubljani je odobril ban dravske banovine. Proračun za leto 1937. znaša s preliminarnimi dohodki 3.366.000 Din in 3.285.161 Din izdatkov. Rezerva znaša 80.839.— Din Odbora je tudi 8% doklada od osnovnega davka na dohodek. Te doklade so plačljive v rokkih plačevanja davčnega predpisa.

Današnje številko

Obrtnega Vestnika smo poslali nekaterim obrtnikom na ogled; prosimo jih, da lista ne vračajo, temveč, da se na Vestnik naroče. S tem, da pristopijo v naš krog, pomagajo širiti svoj list. Istočasno naprošamo svoje prijatelje, da pridobivajo čim več novih naročnikov. »Čim več naročnikov, tem boljši list«, to naj bo naše geslo v tekočem letu.

Ob tej priliki sporoča uprava »Obrtnega Vestnika« da pripravlja za vse svoje redno plačujejo naročnike izredno in bogato nagradno žrebanje, ki ga bomo razpisali v prihodnji številki.

podstavi italijanskega prava pridobljene obrtne pravice pa ne dovoljujejo istih pravnih posledic, ampak mora stranika dokazati učno in pomočniško dobo z rednimi izpričevanji in pomočniški izpit ter mojstrski izpit, opravljen pred jugoslovensko pristojno ustanovo. Naj treba, da so izpričevanja o zaposlitvi potrjena od inozemskih ustanov, sličnih našim združenjem (v Italiji korporacije), ampak da so zgolj verodostojni, zakaj upravičeno prebiti učne oz. pomočniške dobe.

K temu tolmačenju je pripomnil, da se postopa v smislu paragr. 7. ob. z. glede izvrševanja obrta z italijanskimi državljanji kakor z našimi državljanji, ker obstoj, z Italijo pogodba o obojestranskem priznavanju istih pravil glede izvrševanja obrtov. Toda tistim italijanskim državljanom, ki bodo delali v Jugoslaviji, mojstrski izpit, mora v smislu določil paragrafa 313, odstavek 1. ob. z. pristojni ban določiti kraj za opravljanje izpita.

Mednarodni obrtniški center

Mednarodne obrtniške organizacije 14 evropskih držav so sestavile končno veljavno »Mednarodni obrtniški center«. Ta nova mednarodna obrtniška organizacija je priredila v oktobru p. l. mednarodno obrtniško konferenco v Zürichu. G. Buronzo, predsednik italijanskega obrtniškega centra, bil izvoljen za predsednika, g. Hubert Ley, generalni tajnik francoske obrtniške Zveze pa sprejet za stalnega tajnika vseh mednarodnih obrtniških konferenc. Prihodnja konferenca delegatov se bo vršila na Dunaju 28., 29. in 30. maja t. l.

Duhovni obraz obrti

Obrti ni treba da se vdaja kot nekdanji trdni resignaciji, brez vere v samo sebe, kajti po svoji strukturi je poklicana, da prosta vseh notranjih in zunanjih spon pripravljala za novo kulturo in ustvarjajočo delo. Neki mislec je nekoč dejal: »Rokodelstvo triumfira poleg vsega ostalega življenja, nehanja in umetnosti«. S tem je jasno postavljeno načelo obrti, tistega načela ki ga temne sile prejšnjih in bodočih časov ne bodo mogle uničiti, tistega

načela, ki vedno in vedno zveni v naših dušah in bo še obstajalo dokler bo v nas kaj smisla za življenje. Načelo obrti je istovetno s smislom življenja in dela. Tako kot poljedelec ustvarja in se trudi da ohrani življenjsko ubranost, in kakor daje zemlji s svojo krvjo nevede umetno obliko in tvorbo ter pride ta tvorba iz njegovih rok kot sad umetnega rokodelstva. Istotako mora obrtnik biti ves navezan in v krvnem sorodstvu do dela poglavljen v načelo svojega ustvarjanja ter stremeti za tem, da dobi popolno soglasje z ritmom življenja.

Materialističen čas je privedel obrt tako daleč, da je bila njegova vrednost merjena po denarni vrednosti obrtniških rok. Nekeč pa so mojstri ustvarjali umetnine radi umetnine same, radi dela in s tem radi življenja samega. Zanje je bilo delo notranja zapoved in božje poslanstvo. Ravno ta vdanost je pomagala mojstrom in jim omogočila, da je stavbenik mogel ustvarjati čudovita dela, katerim se še danes divimo — brez algebre, statike in logaritemskih tablic. Ta velika doba rokodelstva je bila edina zmožna posvetiti izdelku ono pozornost, da pravimo tem delom danes umetnine in dragocenosti.

(misli Karla Zelenya)

Ogledalo naše obrti

× Iz Bohinja. Nič boljše kot ostalim slovenskim obrtnikom se ne godi tudi nam, pač pa mnogo slabše. Obdani krog in krog od neprehodne meje, smo popolnoma ločeni od vsakega življenja. Pestro življenje, ki je nekoč teklo skozi našo lepo dolino, je danes do zadnjega izumrlo. Obrt je že od nekdanj ovetela v Bohinjskem kotu. Nove železniške zveze in obilica naravnega bogastva so razne obrti še bolj pospešile. Kamor stopiš, so danes delavnice prazne. Redki so mojstri, ki si vzdržujejo lastno delavnico. Pred leti so imeli še po par pomočnikov; danes izvršuje ono delo, ki mu ga revno prebivalstvo poveri, večinoma sam, kvečjemu z enim vajencem. Za delo, ki ga izvršuje pač samo radi lepšega, po par let že ni dobil plačila. Niti kmet, niti delavec, ki sta bila edina hranitelja obrtnika, danes nimata rednega dohodka. Če se posreči, da kmet proda kako živinče, tedaj mora največji del

odrajtati za davke, kar mu še ostane, izda za živež, obrtnik, ti pa še počakaj: »Ko bom čez zimo les vozil, pa ti bom plačal.« Delavec pride ves raztrgan in bos k obrtniku, naroči, ko je gotovo, da nekaj na račun, ostalo pa bo dal, ko bo delal pri urejevanju hudournikov. Pa pride zima, kmet nima kaj voziti in spomladi v Bohinju tudi nobenih javnih del ne izvršujejo. Delavec je pred leti zaslužil pri lesu — čudež je, kako more ob skromnih podporah, ob prgiščih koruze ali moke še živeti. Obrtnik, ki sam ve, kaj je ubožstvo, si ga ne upa opominjati za plačilo, ko ve, da niti za kruh nima. Na ta način brede ubogi obrtnik z dneva v dan v nove dolgove. Kmet vsaj živi v veri, da si bo s sedanjo zaščito pomagal. Cim dobi kak denar, ga nese na račun zaščite, obrtnik naj zopet čaka. Obrtnika rubijo na davkariji, advokati itd. Obrtnik pa, kamor se obrne po plačilo, povsod ga odslove, naj počaka. Nasprotno, če plačnika obrtnik opominja, ga ta še neprijazno odslovi, češ naj ne bo tako nesramen. Za reklamo drugim poskrbi, da zvedo takoj še drugi, kako je »nesramno tirjale«. Obrtnik je prisiljen obrt odjaviti, ker ne more dalje plačevati davkov, dolg mu pa le ostane, in živeti mora tudi. Tu je izvor onih nečastnih dejanj, ki nevidno, toda stalno razjedajo obrtni stan. Nelojalnost, sušmarstvo, netovarstvo, hinavščina, intrigantstvo itd. Mesto da bi ostal obrtnik trden in samostojen, išče zaslonbe kjerkoli, samo da bi mu ostalo vsaj še upanje na boljše čase. Revež, bodisi kmet ali delavec, je prisiljen kupovati svoje potreščine pri Tivar in Bati, ki so poceni, mesto da bi si nabavil dobro obleko in obutev, ki so ročnega izdelka in nekoliko dražje. Letovišče nazivajo Bohinj oni, ki nam odmerjajo bremena; obrtnika, ki je edini stalni davkoplavevalec, zadenejo v največji meri te dobrote. Pavyšalirano in nepavyšalirano obrtništvo v Bohinju je dolžno na davčnih zaostankih iz prejšnjih let 178.000 Din. Ni obrtnika, ki je imel nekoč kaj premoženja, da ne bi bil zarubljen. Tako gine vsa volja do napredka obrtnega stanu. Kar se dela novega ali popravilnega v našem letovišču, naš obrtnik ni vpoštevati. Vse se potom licitacij odda večjim podjetjem. Obrtnik je običajno v najlepši sezoni brez posla. Ako dobi kako delo, je srečen da delo brez izgube dovrši, le oblasti strogo pazijo, da je delal in da mora plačati odmerjeni davek. Razne pritožbe in prošnje romajo na

ono mesto, kjer ni upoštevanja, davčni zaostanki pa se kopičijo iz leta v leto. Zakopani v dolgove, ne po svoji krivdi, menda zaman pričakujemo, kateri oblast nam bo izposlovala zaščito, ki smo jo obrtniki še bolj potrebni kot kmet. Nešteto intervencij je že bilo izvedenih v prilog naše zaščite, pa je bilo do danes vse naše prizadevanje brez uspeha. Zato obrtnik ne čuti več solidarnega dela v svojih organizacijah, zato jih zapušča, se jim odtuja, ko vidi, da se pereča obrtna vprašanja rešujejo prav iz viška in le formalno. Kje so zahteve, ki so bile stavljene na najvišja mesta? Ostale so po večini še nerešene. Mesto da nas ta porazen vtis, ki ga nosi sieherni obrtnik v sebi izuči, nas razne interesne sfere še trgajo od naše gospodarske dolžnosti... Opri-mimo se složnega dela za dosego naših obrtnih pravic. Pozdravili bomo skupnost in solidarno delo vsega obrtništva. Na naše izvoljeno vodstvo pa apeliramo, da upošteva težnje malega podeželskega obrtnika in da ga brani na najvišjem mestu!

Obrtniške organizacije poročajo

× Zveza obrtnih društev za dravsko banovino v Ljubljani priredi svoj letošnji občni zbor v Ljutomeru. Ob tej priliki se bo vršil v dne 4. in 5. aprila kongres obrtništva. Na tem I. taboru slovenskega obrtništva v Ljutomeru, na katerega bodo vabljeni tudi ostali obrtniki iz države, je pričakovati večjega obiska našega obrtništva, ki se že dolgo pripravlja, da pokaže svojo voljo do obrtniške sloge in čustva svoje nacionalne zavesti. Da bo omogočeno tudi širšim krogom obrtništva in njihovim prijateljem posetiti našo dično Prlekijo, je Zveza zaprosila pri prometnem ministru za znižanje železniške tarife.

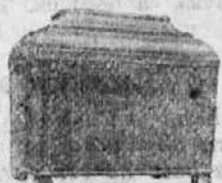
× Ig pri Ljubljani. Pri nas je bila v decembru p. l. ustanovljena prostovoljna obrtna organizacija. Društvu predseduje mesarski mojster g. Jesih. Včlanjenih je že sedaj preko 30 obrtnikov, ki se zavedajo, da je prostovoljna organizacija poklicana, da vodi težko borbo za obrambo naših ogroženih stanovskih interesov. Da pouči svoje člane in ostale obrtnike o sedanjih gospodarskih zadevah, je priredilo društvo v nedeljo 14. t. m. sestanek, na katerem je predaval predsednik Zveze obrtnih društev g. Rebek.

J. Horvat:

iz cehovskega življenja naših prednikov

V drugi polovici preteklega leta je proslavilo Združenje obrtnikov lesnih in umetnih strok v Ljutomeru 50letni jubilej. Združenje šteje do 80 članov, mizarje, strugarje, sodarje, parketarje, lončarje, keramike, pečarje, slikarje, pleskarje, podobarje, pozlatarje in knjigoveze. Nekaj zanimivih podatkov naše umetne obrti v Ljutomeru, ki segajo v 16. stoletje, se nam je ohranilo. Prvi podatki o lončarski in sodarski obrti v Ljutomeru, ki so predhodnik sedanjega združenja, datirajo z dnem 7. sept. 1602. leta, ko je nadvojvoda Ferdinand II. dal dovoljenje, da se smejo združiti v podzadrugo. Pravila in zaščitni patent so prejeli 12. maja naslednjega leta. Zadruga umetne obrti pa je prejela uradno potrditev od Ferdinanda III. v Gradcu dne 3. novembra 1645, od Leopolda I. v Gradcu dne 23. avgusta 1660 in 15. dec. 1691, od cesarja Karla VI. z dne 15. julija 1713 in cesarice Marije Terezije z dne 16. avg. 1747.

Pravila so obsegala 58 točk. Najvažnejši predpisi so bili: na Telovo se morajo z združno zastavo udeležiti procesije vsi mojstri in pomočniki. Mojster, ki brez vzroka izostane, plača za kazni 1 goldinar, pomočnik pa pol goldinarja. V župni cerkvi se mora na dan sv. Florijana, ki je patron združenja, brati maša z 12 svečami za rajne zadrugnike. Istotako na god sv. Miklavža, tedaj morajo vsi mojstri in pomočniki k maši in darovati 1 krajcar. Kdor zamudi darovanje, plača za kazni pol funta voska. Mojster ali pomočnik, ki sta preklinjala ali psovala, plačata za kazni 1 funt voska. Našim prednikom je bila, kot je videti, cerkvena pokorščina že privzgojena. Da so pa skrbeli tudi za zaščito svoje brti pričajo sledeča poglavja: Noben mojster ni smel v trgu ali zunaj trga izvrševati lončarije dokler ni s predloženim učnim pismom bil po pravih sprejet v zadrugo ter ni napravil zakladnice, v kateri pet mojstrskih del: en so bile, spravljene velik lonec v obliki važne cehovske steklenice, natančno listine.

60 kosov kuhinjske posode, v bolnico pa vsakemu revežu 4 vinarje. Mojster mora biti oženjen. Če hoče pomočnik postati mojster, mora prispevati 2 funta voska in en funt denarja, vsake kvatre pa morajo mojstri prispevati v zadrugo blagajno 1 šiling.

Sin mojstra, ki hoče postati mojster, je sicer oproščen od drugih dajatev, ne pa od mojstrskih del in od južine. Ako se vdova po mojstru ne poroči s sinom kakega ljutomerskega mojstra, mora prispevati toliko kakor tujec, ki želi postati v Ljutomeru mojster. Vsak pomočnik, ki želi v območju zadruge postati mojster, mora iti prej na dveletno potovanje, da se bolj izuči in pridobi novih izkušenj. Združenje je tudi omejilo število novega članstva, ko je bilo to potrebno. V lončarski

pač pa niso smeli delati za nižjo ceno. Kdor se je proti temu pregrešil, je moral oddati ves iztrženi denar: polovico tega je vzela sodnija, ostalo je pripadlo zadrugi oziroma domačin mojstrom. Prepovedano je bilo lonce prodajati krošnjarjem; pregreški so se kaznovali s 6 funti voska; na sejnih mora mojster sam prodajati ali pa njegovih domači ljudje, v nasprotnem slučaju je mojstra doletela kazni tri funte voska. Ljutomerska lončarska zadruga je leta 1751. štela 7 mojstrov; 4 v Ljutomeru, 1 pri Sv. Križu, 1 v Cezanjevcih, 1 pa v Radoslavcih. Sto let kasneje je bilo v zadrugi že 12 mojstrov dva pomočnika in trije učenci. Z zborovanja zadruga l. 1818. so nam ohranjeni točni podatki. Zborovanje se je vršilo 24. maja v navzočnosti rokodelskega komisarja Ivana Koprijana.

tudi posojila. Juriju Sornu je zadruga že dve leti kreditirala 15 gld., dolžnik je dolg priznal ter je ob tej priliki podal predlog, da naj domači lončarji ne hodijo prodajati svoje lonce v Strigovo, zato naj se tudi Strigovcem zabrani prodajati v Ljutomeru. Ta dan je bil tudi sprejet med nove mojstre Ivan Zemljčka, ki je pa na stara leta popolnoma ubožal, tako da so ga morali z manjšimi zneski po 30 krajcarjev vzdrževati ljutomerski mojstri. Jernej Štuhec je ostal načelnik do l. 1826. Naslednja leta je bil načelnik Ivan Štuhec do 1852, Alojz Štuhec do l. 1861. Med poznejšimi mojstri najdemo po večini ista imena. Iz navčenega se da sklepati tudi, da je združenje lončarjev strogo pazilo, da je bilo le toliko mojstrov, kolikor je zadostovalo krajevnim potrebam. Obrt se je vsa leta podedovala od roda do roda, tako da najdemo še danes lončarsko stroko v zvezi z istimi imeni kot pred par sto leti.

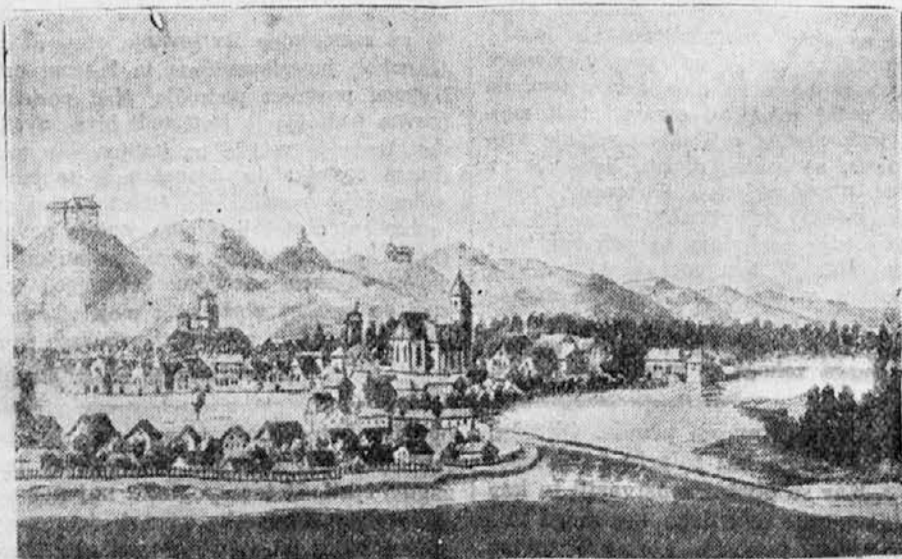
Ljutomerska sodarska zadruga je bila mnogo bolj razvita, kar je z ozirom na vinorodne ljutomerske kraje tudi razumljivo. Do leta 1854. so bili ljutomerski sodarji včlanjeni v radgonski zadrugi, ki je leta 1603. dobila od cesarja Ferdinanda II. patent. Cesar Karel VI. je dne 11. junija 1714 pravila razširil in zboljšal, Marija Terezija jih je l. 1744. ponovno odobrila. Na vladni ukaz od 22. avgusta 1754 se je 11. decembra istega leta ustanovila podzadruga v Ljutomeru, h kateri so se priključile tudi nekatere ptujske občine, včlanjeni pa so bili celo mojstri iz Koprivnice na Hrvaškem.

Pravila so bila slična onim ostalih zadrug, le da so sodarji imeli svojega patrona sv. Urbana.

Mojstrski izpit je obsegal sledeča dela: en sod, dve vedrici za studenec, čeber z nogami za vino in štiriglatlo kad za kopanje, vložiti je bilo treba v poln sod brez vsake poškodbe novo dogo. Z vladnim ukazom z dne 12. sept. 1711 ni smel nobeden gostilničar imeti svojega sodarja. Zadruga se je vzdrževala od rednih prispevkov mojstrov in pomočnikov, in sicer so prvi dajali vsake kvatre 16 vinarjev, pomočniki pa vsak teden 1 vinar.

Pravila so obravnavala tudi osebna razmerja. Tako je bil vsak, ki se je upijal, primerno kaznovan. Vsak slučaj nelojalnosti in škodoželjnosti med obrtniki je bil kaznovan z 12 funti voska v korist zadrugne zakladnice.

Nova sodarska zadruga v Ljutomeru je stopila v življenje dne 24. febr. 1755., kar je bilo združeno z veliko slovesnostjo. Tega dne je bil pred zbranimi sodarji in pred odprto zakladnico, ki so jo zadrugniki ce-

Ljutomer v XVII. stoletju.

stroki sme imeti vsak mojster le po enega učenca, šele ko poteče učna doba, sme sprejeti drugega. Učenci se morajo učiti tri leta, ako hočejo postati pomočniki. Vse formalnosti se izvrše pri zadrugi pred odprto zakladnico. Mojster in učenec sta dolžna plačati zadrugi skupno 1 tolar.

Ako pade Marijin praznik ali praznik sv. Petra in Pavla na tržni dan, lončarji ne smejo trgovati. Kdor bi se proti temu pregrešil, plača zadrugi za kazni 2 funta voska, če pa mojster ob zapovedanih praznikih žge posodo ali kuri v pečnici, plača 2 funta voska. Lonci morajo biti dobro žgani, zato mora načelnik vse lonce pred prodajo pregledati, slabo žgane oddati v hi-ralnico. Tujim mojstrom je bilo dovoljeno prodajati svoje blago na domačem sejmu,

Za mojstre so bili priznani Jernej Štuhec iz Ljutomera (načelnik), Ivan Štuhec in Anton Reitmayer iz Strigove, Jožef Reitman od Sv. Križa, Jurij Sorn iz Ljutomera, Matija Krajnc iz Radoslavca, Anton Kolar iz Logarovec, Tomaž Kranjc iz Kokoričev, Štefan Belič iz Cezanjevcev ter Peter Hofsteter iz Strigove. K ostalim pomočnikom, ki so bili tedaj že v uku pri mojstrih, je bil sprejet tudi Matija Horvat iz Središča ob Dravi v pouk k Jerneju Štuhcu. Za slučaj smrti mojstra štuheca sta jamčila mojster Ivan Štuhec in pomočnik Jožef Antolič, da bosta Horvata do kraja izučila obrti. Horvat je moral plačati 2 gld., pomočniki so si od tega razdelili 15 krajcarjev. Iz zapisnika tega zborovanja je razvidno, da je zadruga blagajna dajala

Na Svečnico se je vršila II. redna letna skupščina Skupnega združenja obrtnikov v Ljubljani. Skupščina se je udeležilo mnogo članstva, skupščini so prisostvovali zastopniki Mestnega poglavarstva g. dr. Frelh, Zbornice za TOI svetnik g. Karol Kavka ter Okrožnega odbora g. Battelino Vinko. Letos je poteklo 1 leto odkar obstoja to združenje. Obračun dela je podal predsednik g. Kovačič Anton, ki se je v svojem poročilu dotaknil vseh najvažnejših perečih gospodarskih vprašanj. Med drugim je poudarjal, da povzročajo obrtniku največ težav previsoka davčna bremena, zlasti davek na poslovni promet, ki je bil v preteklem letu celo povzrašan. Prav radi teh neprimerno visokih davkov je bilo v zadnjem času vedno več eksekucij in dražb, ter je moralo marsikatero obrtno podjetje svoj obrat ustaviti. Teh dejstev bi se morale davčne oblasti zavedati in se pri oceni ozirati res le na dejanski zaslužek davkoplačevalca. Dotaknil se je tudi vprašanja zadolženosti obrtništva in pri tem stavil zahtevo, da merodajni činitelji začno misliti končno tudi na zaščito obrtništva. Svoje poročilo je predsednik končal z apelom na članstvo, da se krepko oprime svojega združenja in da podpira upravo pri njenem delu z navetvi in predlogi, katere bo uprava vedno račevala upoštevati in ravnala svoje delo po njih. Iz tajniškega poročila je bilo razvidno, da je v združenju včlanjenih 415 članov, od katerih je največ mlinarjev in žagarjev. Združenju pripada 84 različnih strok, nekaj rokodelskih, po večini pa prostih obrtov. — Računski zaključek za leto 1936, ki izkazuje 11.940,35 Din dohodkov in 9.281,43 Din izdatkov, je bil odobren, proračun za leto 1937 pa izkazuje 13.900 dinarjev dohodkov in prav toliko izdatkov. Na izpraznjena mesta v upravi in nadzorstvu so bili izvoljeni Ferkoj Anton, Peterca Josip, Moštar Ignac in Šebenik Lovro. V imenu Zbornice za TOI je pozdravil zborovalce svetnik g. Karol Kavka, ki se je pohvalno izrazil o delovanju združenja, poročal o gospodarskih vprašanjih, ki se tičejo obrtništva ter zagotovil, da bo Zbornica storila vse, kar bo v njeni moči, da se stanje obrtništva izboljša. Med slučajnostmi je bilo govora o nevezdrženem stanju v kolarski stroki ter o sušmarstvu, k čemur je podal izčrpna pojasnila zastopnik Mestnega poglavar-

stva, ki je izjavil, da bo Mestno poglavarstvo vedno z vso odločnostjo zatiralo sušmarstvo in vsako poseganje v rokodelske obrti od strani neupravičenih. Predsednik g. Kovačič je nato zaključil uspelo zborovanje s pozivom na vse članstvo, da se z ljubljeno oklenejo svojega združenja, ki bo vedno delalo popolnoma nepristransko in le v korist svojega članstva.

CELJE

V nedeljo 31. januarja so zborovali v hotelu »Posta« člani združenja klobučarjev za dravsko banovino. Zbornico za TOI je zastopal predsednik obrtnega odseka g. Ivan Ogrin. Z zborja je bila odposlana na merodajna mesta spomenica, ki prosi za zaščito za klobučarje. Sprejet je bil tudi protest, da ne bi smeli prodajati klobuke, izdelke sušmarjev, že v vsaki trgovini z mešanim blagom.

V Guberju pri Celju praznuje te dni 50-letni življenjski jubilej g. Gologranc Konrad, stavbeni mojster. Jubilar se je uveljavil v obrtniških vrstah kot organizator združništva.

KAMNIK

Obrtniško društvo za kamniški okraj je priredilo 1. februarja v dvorani društva »Kamnik« lepo uspeh družabni večer.

LJUTOMER

Trgovsko-obrtno društvo priredi tudi letos svojo običajno obrtniško zborovanje na praznik sv. Jožefa.

SREDISČE OB DRAVI

Po večletnem odmoru je tukajšnje agilno Obrtno društvo priredilo dne 2. t. m. svoj tradicionalni zabavni večer s plesom. V izpolnitev programa je g. Zadravec predaval o zgodovini središkega obrtništva iz dobe cehov do najnovejše dobe združenj, v zvezi s tem o pomenu obrtno nadaljevalnega šolstva in o hvalevredni pomoči, ki jo nudi naša trgovsko obrtna zbornica v korist našemu naraščaju. Govornikovim izvajanjem je občinstvo v nabito polni dvorani pazno sledilo. Mnogo veselja in smeha je povzročila šaljiva enodejanka iz obrtnega življenja, še več pa šaljivi, kritični verzi, ki sta jih deklamirala gg. Pajek in Jurjasevič. Ob zvokih domače jazz kapele je obrtni in njemu prijazni »svet« rajal do rane zore. Ves čisti dobiček je prejela sicer stalno »zamrznjena« obrtno-šolska blagajna.

Obrtniško društvo v Gorenji vasi obvešča svoje članstvo, da bo imelo dne 21. svečana t. l. svoj redni letni občni zbor z običajnim dnevnim redom. Zbor se vrši ob 14. uri v prostorih tov. Iva Šorlija v Gorenji vasi.

Razno

Objavili smo že poziv glede udeležbe razstavljalcev na pariškem velesejmu. Zaveda se pospeševanje obrti ZTOI je imel anketo o tem vprašanju ter je na vprašanje glede udeležbe naših obrtnikov prejel od generalnega konzula v Parizu sledeča pojasnila. V Jugoslovenskem paviljonu se obrtniški izdelki ne bodo razstavljali. V mednarodnih paviljonih je bil za obrtništvo rezerviran razstavni prostor za izjemke umetne obrti i. sl., vendar je bil zadnji rok za prijavljanje 1. dec. p. l. Mednarodni obrtniški institut v Parizu, ki mu je poverjena organizacija te mednarodne obrtniške razstave je povelil organizacijo udeležbe naših razstavljalcev obrtnikov Glavnemu zemaljskemu savezu v Beogradu. S pripombo, da je torej prijava za udeležence razstavljalce rok prijave zamujen, končuje to opozorilo, da je javljeno obvestilo popolnoma avtentično. Zveza obrtnih društev se je v svojem dopisu z dne 16. dec. p. l. obrnila na Glavno Zvezo v Beograd, da nas z ozirom na pomanjkljive podatke natančneje pouči o organizaciji udeležbe naših obrtnikov. Zveza in istočasno ostale obrtniške organizacije so bile res takoj nato poučene z dopisom, datiran z dnem 21. dec., ki je bil objavljen v prvi št. letošnjega Obrtnega Vestnika. Ne da se trenutno ugotoviti s katere strani je bilo naše obrtništvo izigrano, oziroma po krivdi naših obrtnih oblasti neinformirano; dejstvo je, da je slovenski obrtnik zopet prikraščen na svojem ugledu. V zvezi s tem opozorilom Zaveda se pospeševanje obrti se nanaša na interpelacija francoskega obrtništva, pripadnikov Zbornice v Strasburgu, ki jo objavlja zadnja številka »La Gazette des Métiers«. Interpelacija pravi, da predsednik Tailladet, ki je mimogrede omenjeno predsednik Mednarodnega obrtniškega instituta v Parizu, ni upošteval želje francoskega podeželskega obrtništva glede udeležbe na pariški svetovni razstavi. Iz tega se da sklepati, da so torej tudi v Franciji sami glede udeležbe na razstavi nastopili nesporazumi. Omenjeni g. Tailladet je bil angažiran da s 17 milijoni frankov organizira v X. oddelku razstave pod naslovom »Obrt« širokopotezno obrtniško razstavo. Omenjeni gospod se razumljivo ni mnogo brigal niti za svoje lastne stanovske tovariše, tem manj pozornosti je posvetil ostalim obrtnikom izven države. Temu dejstvu moramo pripisati, da tudi mi nismo bili privočasno informirani o udeležbi na razstavi. Na ta način tudi odpade sumnja omenjenega instituta, ki pravi, da hoče »Mednarodni obrtniški center« v Rimu konkurirati pariškemu institutu, G. Tailladet, je ob tej priliki očitno pokazal, da nima smisla za sodelovanje mednarodnih obrtniških organizacij izven Francije tudi nobene aktivnosti in ne inicijative. Od mrtve organizacije ne more danes nihče ničesar pričakovati.

Ministrstvo za gozdove in rudnike zbira gradivo za propagando našega lesa na letošnji razstavi v Parizu. Omenjeno ministrstvo oziroma »Odeljenje za vrhovni šumarski nadzor« v Beogradu bo priredilo poseben paviljon. Na ta naslov je treba poslati tudi vse predmete za razstavljanje, najkasneje do 15. marca t. l. Navedeni oddelek je pozval vse zainteresirane, da prispevajo in pošljejo najkasneje do 15. t. m. slike in fotografije naših gozdov in drugih objektov, ki naj bi se porabile za izdajo propagandne brosure o našem lesu. Prevoz, izdelava in ostale nabavne stroške krije omenjeno ministrstvo.

Predlog zakona o pooblaščenih inženjerih se nahaja pred narodno skupščino. Osnutek zakona, na katerem je delala tudi naša zbornica, simpatizira s tem, da bi se inženjerjem odstopile vse pravice, ki so jih doslej po obrtnem zakonu imeli stavbeniki. Obrtni zakon predvideva tudi delo o pooblaščenih inženjerih, razumljivo je torej, čemu je treba še govoriti o posebnih predprijavah pooblaščenih inženjerjev. Zveza gradbenih združenj je predložila predstavo o tem vprašanju v prepričanju, da se bo na merodajnem mestu pravilno presodilo o tej zahtevi.

Predlog zakona o pooblaščenih inženjerih se nahaja pred narodno skupščino. Osnutek zakona, na katerem je delala tudi naša zbornica, simpatizira s tem, da bi se inženjerjem odstopile vse pravice, ki so jih doslej po obrtnem zakonu imeli stavbeniki. Obrtni zakon predvideva tudi delo o pooblaščenih inženjerih, razumljivo je torej, čemu je treba še govoriti o posebnih predprijavah pooblaščenih inženjerjev. Zveza gradbenih združenj je predložila predstavo o tem vprašanju v prepričanju, da se bo na merodajnem mestu pravilno presodilo o tej zahtevi.

Plačajte zaostalo naročnino

milj in častili kot svetinjo in v njej shranjevali važne listine, izvoljen za načelnika zadruge (Zechmeister) bivši ljutomerski župan in takratni trški svetovalec Janžek Geist ter je kot tak bil vpisan na prvo mesto v zadrugo knjigo. Tega dne je bilo v zadrugo sprejetih in vpisanih 10 novih mojstrov. Njihova imena so: Helena, vdova po pokojnem trškem sodarju Andreju Postatorju, Jurij Luknar, oboje iz Ljutomer, Jurij Mravljak iz Jastrebov, Urban Kokol iz Velican, Jakob Zabovič iz Gresovčaka, Ivan Pavlovič in Jakob Vrečič iz Ručetove grabe, Andrej Senekovič iz Slamnjaka, Jakob Kebrič iz Brebrovnika in Gregor Kaplinc iz Ključarovec.

Med novimi obrtniki so bili po večini svobodni meščani oz. tržani, malokdo je bil graščinski podložnik.

Kot se iz navedenih imen vidi, je bilo sodarstvo stara domača obrt, ki se je podedovala od roda do roda brez tujega naraščaja. Posamezni nemški obrtniki so bili v naših krajih priseljeni samo v večjih mestih, v trgih in na deželi jih ni bilo.

Zadrugo knjigo so v početku vzorno vodili, pozneje pa so jo zanemarjali, kar je bilo odvisno od vestnosti in zmožnosti vsakokratnega načelnika, kar je bilo razvidno tudi po tem, kako so plačevali letne prispevke, ki so se iz leta v leto zmanjševali. Napoleonove vojne in državni denarni polum 1. 1811. je s svojimi posledicami težko zadel ljutomersko sodarsko zadrugo. Tega leta zadruga ni imela nikakih dohodkov, tako da so proglasili za sodarskega mojstra trškega kaplana Vida Antoliča, samo da bi prispeval v zadrugo blagajno. Do leta 1817 zadruga radi gospodarske in denarne krize sploh ni delovala.

Kot načelnik se podpisuje od 1827 do 1841 Matija Lukner pozneje pa Blaž Zidarčič. Rokodelski komisar je bil od 1827 do 1849 Ivan Anton Postružnik, do leta 1858 pa Ivan Vučina.

S tem je podano nekoliko statističnih podatkov o postanku lončarjev in sodarjev katerim so se pozneje priključili razni obrtni ki kakor mizarji, zidarji, tesarji itd. Vse stare spise z dvema lesenima zakladnicama lončarjev in sodarjev so izročili v svrhu ohranitve mariborskemu muzeju, kjer so vsakemu, kdor se zanima na vpogled. Leta 1886 je začela po zakonskem odloku delovati zadruga III. skupine v Ljutomeru, ter so s tem letom prenehali obstojati takozvani cehi. O tej najnovejši dobi spregovorimo prihodnjic.

Strokovni svetovalec

Na tem mestu bomo priobčevali odgovore na strokovna vprašanja naših naročnikov.

Letni zaključek malega in srednjega rokodelskega obrata

Leto pozneje se pokaže naslednji odpis: Vrednost strojev in oprave dne 31. 12. 1935. Din 79.281.— manj 10% od nabavne cene (Din 88.090.—) Din 8.809.—

Potemtakem današnja . . . vrednost: Din 70.472.—

Kraj, dne 31. 12. 1936. Podpis.

Ako bi pa v teku enega leta nakupili ali prodali kakšne stroje, tedaj se mora samoumevno te spremembe vključiti ali izknjižiti, na primer:

Vrednost strojev in oprave dne 31. 12. 1935. Din 79.281.— manj 10% od nabavne cene (Din 88.090.—) Din 8.809.—

Din 70.472.—

nabava novega vrtnega . . . stroja Din 7.500.—

Skupaj Din 77.972.—

Samo ob sebi umevno je, da je prepuščeno vsakomur, da odbije od vrednosti novega stroja primerne odstotke.

Primer inventarne in bilančne knjige: Poslovni zaključek dne 31. decembra 1936.

a. Aktiva.	
Gotovina v blagajni	Din 1.870
Poštno čekovni račun	770
Tekoči račun Znanstvene banke	2.300.
Odrpne terjatve pri naročnikih	17.540
Oprava in orodje glasom knjige	77.972 100.452.—

Materijal:	
250 kg železa 4 Din	Din 1.000
370 kg pločevine 5 Din	1.850
60 m cevi 20 Din	1.200
45 kg jekla 19 Din	855
71 kg bakra 18 Din	1.278
5 zavrtkov vijakov za les	45
12 zavrtkov zakovic	96
4 zavitke žeblov	36
30 kg barve	450 6.810.—

Blago na zalogi:

10 kom. bakrenih kotličev a 160 Din	Din 1.600
2 kom. štedilnikov a 860 Din	1.720 3.320.—

Skupaj aktiva Din 110.582.— B. Pasiva.

1. Dolgovi pri dobaviteljih:	
Peter Majdič	Din 12.000
Janez Erjavec	4.600
Franc Mesec	7.400 24.000.—

2. Posojilo pri Zanatski banki	16.000.—
--	----------

Skupaj pasiva Din 40.000.— C. Bilanca.

Aktiva	Din 110.582
Pasiva	Din 40.000

Imovinsko stanje Din 70.582 C. Ugotovitev dobička.

Imovinsko stanje dne 31. dec. 1935	Din 66.438
Imovinsko stanje dne 31. dec. 1936	Din 70.582

Torej prebitok Din 4.144 privatna poraba (800 Din na mesec) Din 9.600

Cisti dobiček 1936. Din 13.744

Kraj, dne 31. 12. 1936. Podpis.

V današnjih časih se pa žal prečesto dogodi, da se izkaže v poslovnem zaključku, da se je imovinsko stanje znižalo, tedaj bi poslednji odstavek v inventarni in bilančni knjigi: »C. Ugotovitev dobička« imel prilično takšno sliko: Imovinsko stanje dne 31. dec. 1935. Din 66.438 Imovinsko stanje dne 31. dec. 1936. Din 64.000

Stroje in strojno orodje

kupujte vedno le tam, kjer dobite vsak čas tudi nadomestne dele Mizarne stroje in najmodernejše strojno orodje od prvovrstnih svetovnih specialnih tovarn kupite edino le v trgovini strojev in orodja DOVŽAN IVAN Ljubljana, Frančiškanska 4 ki Vas vedno točno postreže Prepričajte se! Reference na razpolago!

ADVOKAT
Dr. KIMOVEC IVAN
PREJ V KRANJU
JE ODPRL SVOJO PISARNO V
LJUBLJANI, Wolfova 10-I

GARANTIRANE
gonilne jermene
za vsakovrsten pogon, kakor tudi
okrogle jermene šivalne jermence lesene jermenice vosek 'Prima' za jermena itd. nudi
BRCAR & CO.
Ljubljana
Kolodvorska ulica štev. 35
Imovina se je zmanjšala za Din 2.438
Privatna poraba v letu 1936 Din 9.600
Primanjkljaj Din 2.438
Dobiček v letu 1936. Din 7.162

Vodstvo naših knjig je tako enostavno, da si vodi knjige lahko vsak naš stanovski tovariš sam. Kajti, če si najamemo za vodstvo naših knjig in za napravno letnega poslovnega zaključka knjigovodstvenega strokovnjaka, more ta samo ono knjižiti, kar se mu naroči. Zato je pač malenkost, če si tudi sami knjižimo, toda knjiženje mora biti redno izvršeno vsak dan in točno!
Navedli smo v predidčem sestavku samo primer računskega zaključka. Po tem vzorcu se lahko izdelata poslovni letni zaključek tudi za vsako drugo stroko, pa naj bo to mizarstvo, krojaštvo, čevljarstvo itd. Glavno na vsej stvari je, da se potrudimo ugotoviti vsako leto koliko smo napredovali ali nazadovani. Čim dobimo te ugotovitve, potem nam bo tudi lažje najti vzrok nazadovanja, oziroma poiskati si izhoda k napredku in blagostanju. Le taki in slični pregledi nam bodo koristili in pomagali. Zato Vas tovariše opozarjamo, da se v čim večji meri poslužite porabe svojih poslovnih knjig. Uredništvo Vam je radevolje na razpolago za pojasnila in stvari, ki jih ne razumete.

Pridobivajte novih naročnikov

× **Kraljevska banska uprava dravske banovine** je izdala sledečo odredbo: — Na podstavi čl. 5. ministrske uredbe z dne 30. aprila 1936 o izpremembah in dopolnitvah spiska rokodelskih obrtov, Službeni list 307/45 in na predlog Zbornice za TOI v Ljubljani ter strokovnih združenj odredim, da se obrta brivcev in frizerjev izloči iz točke 58 v § 23 ob. z. kot istovrstna in istotam spremenita v sorodna obrta za območje občin Ljubljana, št. Vid, Kranj, Bled, Jesenice, Kamnik, Novo mesto, Celje, Rogaška Slatina, Maribor in Ptuj. — Dr. Natlačen, ban.

× **Narodna banka kraljevine Jugoslavije** je na predstavo Zbornice za TOI v Ljubljani obvestila, da se **skrajni rok**, v katerem se morejo realizirati na domačih borzah klirinški čeki na nemške marke, podaja na 30 dni od dneva izdaje čeka.

× **Umetniško-industrijski muzej Industrijsko-trgovske zbornice v Pragi** pripravlja organizacijo razstave »Pogrjnena miza«, ki naj pokaže, kako je treba pripraviti mizo za rezne prilike v sodobnem življenju. Na tej razstavi, ki bo mednarodnega značaja bodo razne države pokazale svoje običaje, poleg tega pa razstavile tudi najrazličnejšo opremo in izdelke iz stekla, porcelana, kovine itd. Razstava bo odprta v začetku marca ter bo trajala na manj en mesec. Upravni odbor tega muzeja naproša tudi našo državo, da se udeleži te

prireditve in razstavi svoje odlične izdelke. Pozivamo izdelovalce steklenine, keramike i. sl. kakor tudi trgovce, da se zainteresirajo za to mednarodno prireditve. Pojasnila zahtevajte direktno pri Zbornici za TOI v Pragi.

× **Velesajem v Plovdivu** (Bolgarija) se bo vršil letos pod protektoratom Njegovega Veličanstva kralja Borisa od 3. do 16. maja 1937. Obrtniki dobijo vse informacije pri upravi lista. Kdor želi razstavljati, naj se prijavi do konca t. m.

× **Kraljevska banska uprava dravske banovine** je izdala sledečo okrožnico vsem sreskim načelstvom in mestnim poglavarstvom: »Zbornica TOI je sporočila, da se je razpasla navada, da mnogi brivski mojstri ustanavljajo podružnice, in sicer v enem in istem kraju. S temi podružnicami se vrše kupčije, bodisi, da se lokal oddaja mlajšim mojstrom, najčešče pa takim neusposobljenim osebam, ki proti proviziji pod kritjem prodajalca neupravičeno izvršujejo obrt. Seveda se tako postopanje spretno prikriva, kupec označuje za pomočnika, prijavlja OUZD in s tem izigrava oblastvo. — Inkorporacijska pristojbina, odnosno članarina v takih primerih po mnenju zbornice ne bi bilo zadostno prohibitivno sredstvo, ne glede na to, da bi jo bilo težko spraviti v sklad s predpisi obrtnega zakona. Pač pa bi bilo uspešno sredstvo za pobijanje takega protizakona

nitega poslovanja rigorozno postopanje obrtnih oblasti. Čim bi se iz okoliščin dalo upravičeno sklepati, da gre samo za fingirano podružnico, ki naj služi kupčijskim namenom in izigravanjem obrtnih predpisov, naj bi se obe stranki strogo kaznovali, mojstru pa, ki bi bil kaznovan, odvzelo po § 400, toč. 1, pooblastilo. — Vabite se, da pregledate uradoma, v kakšnih razmerah se nahajajo take podružnice in zoper krivice najstrožje postopate, ker so take razmere povsem nesocialne.« — Skrajni čas je bil, da se je oblastvo zavzelo za trpeče legalno obrtništvo. Slične nevdružne razmere vladajo ne samo v frizerski stroki, temveč tudi v pekarski, čevljarski, slaščičarski in vseh ostalih rokodelskih obrtih.

LICITACIJE IN DOBAVE

× **Pri Okrožnem uradu za zavarovanje delavcev v Dubrovniku** se vrši dne 27. februarja ofertalna licitacija za oddajo mizarjskih del na novi zgradbi okrožnega urada v Dubrovniku.

× **Dne 1. marca** se vrši pri Kr. banski upravi Vrbske banovine v Banjaluki ofertalna licitacija za napravo mostu preko reke Vrbanje in **dne 2. aprila** za napravo mostu preko reke Sane v Prijedoru.

× **Dne 5. marca** se vrši pri gradbenem oddelku direktorije drž. železnice v Ljubljani ofertalna licitacija za obnovitev tlaka ob desinfekcijskih tirih in za napravo novega kopalniškega poslopja na postaji Zalog.

Sukno iz prvovrstnih angleških, čeških in domačih tovarn za moške obleke in površnike nudi v veliki izbiri in po nizkih cenah
M. PŠENIČNIK
manufakturna in modna trgovina
CELJE

JUGOGRAFIKA
IZDELUJE KLISEJE VSEH VRST
Tiskovna in založna družba z o. z.
LJUBLJANA, Sv. Petra nasip št. 23

IVAN BONAČ
trgovina
priporoča vse pisarniške potrebščine
gg. obrtnikom.

Zatirajte šušmarstvo!

× **Dne 17. februarja** se vrši v intendanci štaba dravske divizijske oblasti v Ljubljani ofertalna licitacija za nabavo 3.000 parov planinsko smučarskih čevljev.

Ing. Milan Šuklje †. V torek 9. t. m. je na Golniku umrl ing. Milan Šuklje, generalni tajnik Zveze industrijev v Ljubljani. Pokojnik je bil prijatelj obrtništva, s katerim je prišel kot patentni inženjer v tesne stike. Kar smo prejeli velikih in trajnih gospodarskih, socialnih in kulturnih pridobitev v Sloveniji, smemo računati v njegovo zaslugo. Veličasten pogreb, ki se je vršil v petek v Ljubljani je pričal o veliki priljubljenosti pokojnega. V imenu Zbornice za TOI se je poslovil in veličal njegov spomin predsednik g. Ivan Jelačin.

V Ljubljani sta preminila: **Vrabeč Alojzij**, kleparski mojster, ter **Možina Ivan**, brivski mojster iz Rožne doline pri Ljubljani. Pokojni Možina je žrtve svojega poklica. Značajan možakar je videl kako izkoriščajo ostali stanovski tovariši konkurenčne možnosti ter se borijo za skorjico kruha. On je rajši opustil to brezuspešno borbo ter se sam poglaval v smrt. Zapustil je družino s tremi nepreskrbljenimi otroki. Zalujočim naše iskreno sožalje. Usmiljenim sročim priporočamo, da pomagajo s prispevki osiroteli družini.

MALI OGLASI

Mali oglasi trgovskega značaja se računajo po 50 par beseda. Oglasi socialnega in posredovalnega značaja beseda 25 par. Najmanjši znesek 15 odnosno 10 din.

POPRAVLJAM

vse pisalne stroje!

Baraga Ludvik
Ljubljana — Nebotičnik.

PEČARSKO DELAVNICO

dam v najem po ugodnih pogojih. Kje pove uredništvo »Obrtnega vestnika«. Zmožen lončar in pečar bi si ustanovil lepo eksistenco!

Zadrúžnost in vzajemnost nam moreta edino pomagati v današnjih časih. Za 10 din rednih mesečnih prispevkov Vas »Obrtniška samopomoč« zavaruje za vse smrtne slučaje v rodbini. Pišite po informacije: »Obrtniška samopomoč« Ljubljana, Beethovnova 10.

ŠPEDICIJA TURK

Ljubljana

prevzema:

OCARINJENJE
vseh uvoznih in izvoznih pošilk in to hitro, skrbno in po najnižji tarifi. Revizija po njej deklariranega blaga in vse informacije brezplačno. — Telefon inter. 24-59 — Vilharjeva c. 33 (nasproti nove carinarnice)

PREVAŽANJE
vsakovrstnega blaga, bodisi kuriva, strojev, selitve itd. v Ljubljani in izven Ljubljane z vozovi kot tudi s tremi avtomobili po dve, tri, in sedem ton nosilnosti. — Telefon interurban št. 21-57 — Masarykova c. 9 (nasproti tovor. kolodvoru)

Proizvajamo in prodajamo:

PLIN

za obrt in industrijo;
za gospodinjstvo.

KOKS

za kovače; za livarne;
za centralne kurjave.

KATRAN

za konzerviranje lesa;
za obrezpršenje cest.

LJUBLJANSKA
MESTNA PLINARNA

Poravnajte naročnino
na ček. pol. št. 10.860

**ZANATSKA
BANKA**

Kraljevine Jugoslavije
A. D.

PODEUŽNICA LJUBLJANA

Gajeva ulica 6

CENTRALA BEOGRAD

Delniška glavica Din 75.000.000.—

Udeležba države Din 30.000.000.—

GLAVNA PODRUŽNICA ZAGREB

PODRUŽNICA SARAJEVO

PODELJUJE

obrnikom in obrtnim podjetjem menična in hipotekarna posojila, kredite na tekoči račun, posojila na zastavo državnih vrednostnih papirjev, delnic Narodne banke in Privilegirane agrarne banke.

SPREJEMA

na obrestovanje vloge na hranilne knjižice in tekoči račun, katere izplačuje brez omejitve.

UPRAVLJA

imovino in fonde obrtniških ustanov in organizacij. Izvršuje vse ostale bančne posle.

Brzojavni naslov: »ZANATSKA«, Ljubljana — Telefon št. 20-30 — Račun Poštne hranilnice št. 14.003.

Pomladni lipski sejem 1937
Začetek 28. februarja

60% popusta na vozovnicah nemških železnic.
znatni popusti na železnicah drugih držav.

Vsa pojasnila dajeta častna zastopnika:

Ing. S. Tönnies, Ljubljana, Tyrševa c. 33, tel. 27-62

Jožef Bezjak Maribor, Gosposka ul. 25, tel. 20-97

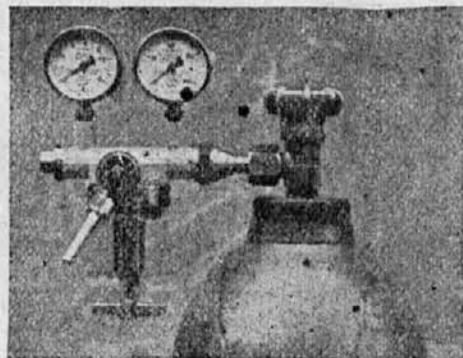
in Zvanični Biro Leipziškega Sajma, Beograd, Knez Mihajlova ulica 33/I — Telefon 24311.

INSERIRAJTE V »OBRTNEM VESTNIKU«

Aga - Ruše

združene jugoslovenske tvornice
acetilena in oksigena d. d.

Ruše

REDUCNI VENTIL „AGA - RUŠE“ Z NAVZDOL OBRNENIM REGULIRNIM VIJAKOM.

dobavlja OBRTNIŠTVU za AVTOGENO VARJENJE najboljši KISIK v jeklenih valjih po 5 in 6 m³, pod pritiskom 150 atm. Ta kisik je popolnoma suh, brez škodljivih primesi ter se dobavlja s čistoto 99%, kar je za tehniko avtogenega varjenja in rezanja izredno velike ekonomične važnosti. Jekleni kisikovi valji se morajo uporabljati le s pomočjo posebnega redučnega ventila ki mora biti dobro konstruiran in solidno izdelan. Te prednosti ima:

Kreditno društvo

MESTNE HRANILNICE LJUBLJANSKE

dovoljuje posojila na menice
in kredite v tekočem računu vsem
kredita zmožnim osebam in tvrdkam